

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 13/4 2024 s. 1532-1546, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

**ÂŞIK VEYSEL'İN ŞİİRLERİNİN HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA
YANSIMALARI**

Murat DEMİREL*

Onur BATMAZ**

Geliş Tarihi: 6 Mayıs 2024

Kabul Tarihi: 16 Ekim 2024

Öz

20. yüzyılın en önemli şairlerinden biri olan Âşık Veysel, yaşadığı zorluklara rağmen yaşama sevincini canlı tutan ve sürekli yeni eserler üreten kişiliğiyle sonraki yüzyıllarda da adından söz ettirmiş ve birçok çalışmaya da konu olmuştur. Bu çalışmada Âşık Veysel'in şiiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımalarının bilgi, temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutuyla incelenmesi amaçlanmış ve doküman incelemesinden faydalanılmıştır. Çalışmanın veri kaynaklarını, Âşık Veysel'in 20 şiiiri ile 2023 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı oluşturmaktadır. Âşık Veysel şiiirleri bilgi boyutuyla incelenmiş ve programla ilişkilendirilmiştir. Daha sonra şiiirler, 2023 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında bulunan temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutuyla incelenmiştir. Veri analiz sürecinde ise hem betimsel hem de içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda Âşık Veysel'in şiiirlerinin bilgi boyutu programda yer alan "Okulumuzda Hayat", "Ülkemizde Hayat", "Sağlıklı Hayat" ve "Doğada Hayat" üniteleriyle ilişkilendirilmiştir. Ayrıca şiiirlerin temel yaşam becerilerinden en çok gözlem becerisiyle, kök değerlerden de en fazla vatanseverlik değeriyle ilişkilendirildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Âşık Veysel, şiiir, hayat bilgisi, program.

**REFLECTIONS OF ÂŞIK VEYSEL'S POEMS ON THE LIFE
SCIENCE COURSE CURRICULUM**

Abstract

Âşık Veysel, one of the most important poets of the 20th century, has made a name for himself in the following centuries with his personality that keeps his joy of life alive and constantly produces new works despite the difficulties he has experienced and has been the subject of many studies. In this study, it is aimed to examine the reflections of Âşık Veysel's poems on the Life Sciences Course Curriculum in terms of knowledge, basic life skills, achievement and core values and document review is used. The data sources of the study consist of 20 poems by Âşık Veysel and the 2023 Life Sciences Course Curriculum. Âşık Veysel's poems were examined in terms of knowledge and were associated with the program. Then, the poems were examined in terms of basic life skills, achievements and core values in the 2023 Life Sciences Course Curriculum. In the data analysis process, both

* Yüksek Lisans Öğrencisi; Yozgat Bozok Üniversitesi, m.demirel_38@hotmail.com

** Doç. Dr.; Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, onur.batmaz@yobu.edu.tr

descriptive and content analysis were used. As a result of the research, the information dimension of Âşık Veysel's poems was associated with the units "Life in Our School", "Life in Our Country", "Healthy Life" and "Life in Nature" in the program. It was also concluded that the poems were associated mostly with observation skills among the basic life skills and with patriotism among the root values.

Keywords: Âşık Veysel, poem, life science, program.

Giriş

Şiir, dilin imkânlarının en üst seviyede kullanıldığı anlatım tarzıdır. Elindeki malzemesi dil olan şair, hayat etme gücünü kullanarak duygu ve düşüncelerini en güzel şekilde sunabilmek için dilin kendisine sunmuş olduğu bütün fırsatları sonuna kadar denemek zorundadır. Bu açıklamadan yola çıkarak şiir, dilin en coşkulu ve en duygulu dansı olarak ifade edilebilir. İnsanın duygu ve düşüncelerinin en masum ve ince şekliyle anlatıldığı şiir, bir dilin kalbe temasıdır (Cereyan, 2023; Macit, 2005). 20. yüzyılın en önemli şairlerinden biri de hiç kuşkusuz Âşık Veysel'dir. Sivas'ın Şarkışla ilçesinde 1894 yılında doğan Âşık Veysel, 1990'lı yıllarda Sivas'ta baş gösteren çiçek hastalığına yedi yaşında yakalanmış ve bir gözünü bu hastalık nedeniyle kaybetmiştir. Diğer gözünü de elim bir kaza sonucu kaybeden Veysel'in dünyası çocuk yaşta kararmıştır (Yıldırım, 2018; Yıldız, 2018). Âşık Veysel, on yaşı itibarıyla bağlama çalmaya başlamış olup başlarda bütün âşıklar gibi "Usta malı" deyişler çalıp söylemiştir. Âşık Veysel; birçok Köy Enstitüsüne davet edilmiş; bu enstitülerden Akpınar, Hasanoğlu, Çifteler, Arifiye ve Akçadağ'da aylar boyunca bağlamasıyla şiirler ve türküler öğrenmeye gayret etmiştir (Şahhüseynoğlu, 2015). Veysel, 25 yaşına gelince kendi köyünden ismi Esmâ olan bir kızla evlilik yapmıştır. Bu evliliğinden iki kızı dünyaya gelmiştir. Kızlarından küçük olanı annesinden süt emerken boğulup hayatını kaybetmiştir. Daha sonra ise Âşık Veysel'in eşi Esmâ Hanım, küçük kızının ölmesiyle büyük kızını da Veysel'e bırakıp yanlarında yardımcı olarak çalışan kişiyle kaçmıştır. Daha bir yaşındaki büyük kızları da belli bir süre sonra hayata tutunamayarak hayatını kaybetmiştir. Bu olaydan sonra Veysel başka biriyle yeniden evlendirilir ve ikinci evliliğinden yedi çocuğu olur. Âşık Veysel, 21 Mart 1973 tarihinde yaşamını yitirir (Binyazar, 1971; Oğuzcan, 1991).

Şiire gelenekler kapısından giren Veysel, önce bir bağlama ustasından bağlama çalmayı öğrenerek usta âşıkların şiirlerini dinleyip pişmiş; sonra da kendisine ait şiirleri çalıp söylemeye başlamıştır. Zamanla sanatını geliştirerek yeni bir deyişe, öze ulaşmıştır (Artun, 2011). Fakir bir çiftçinin iki gözünü de küçük yaşta yitirmiş bu evladı bütün yoksulluğuna karşın yirminci asırda âşık tarzını bütün dünyaya tanıtmıştır. Okuma ve yazma bilmeyen bu ümmî ve âmâ âşık, tırnaklarıyla kazıdığı, gönül gözüyle gördüğü, sazıyla anlamlandırıldığı hayat yolunda köy enstitülerinde bir dönem öğretmenlik yapmıştır. Zorluklara ve engellemelere rağmen doğal ve etkileyici tarzıyla yaşamış olduğu toprağın ve temsil ettiği kültürün örnek gösterilen bir insanı olmayı başarmış söz ve saz ustasıdır (Doğan ve Azar, 2021).

Âşık Veysel'in şiirlerinde genellikle ölüm, dostluk, aile, eğitim, toplumsal konular, vefa, aşk, hayatın faniliği vb. konuları işlemiştir (Gedik, 2020). Âşık Veysel'in şiirleri üç temele dayanmaktadır. Bunlar "doğa ve insan sevgisini" konu alanlar, "öğretici ve eğitici" olanlar ile "tasavvufi şiirler" şeklinde sıralanabilir (Çandır, 2023). Qedimbeyli'ye (2022) göre Âşık Veysel'in şiirleri zengin ve geniş bir içeriğe sahiptir. Siyasi temalar, romantik lirik temalar, vatan sevgisi ile ilgili konular, insan gayret ve çabasına adanmış temalar, Türk birliği ve beraberliği temaları, bilime ve eğitime davet temalarına en güzel şekilde şiirlerinde yer

vermiştir. Onun şiirlerinde; Atatürk ve Cumhuriyet, Köy Enstitüleri, halkevleri, toplumun kültürel değerleri, eşi ve çocuklarına olan sevgisi, okul ve hastane, vatan sevgisi, Sivrialan, Kızılırmak ve pek çok tabiat unsuru, önemli devlet adamları ve gurbet işlenen başlıca konulardır. Âşık Veysel yaşamını sürdürdüğü bölgenin ve Türk milletinin özelliğini, yaşamış olduğu çağdaki Kıbrıs Olayları ve Dumlupınar Denizaltısı'nın batması gibi birçok toplumsal olayı şiirlerinde işlemiştir (Alptekin, 2023). Âşık Veysel yaşadığı dönemdeki olaylara kayıtsız kalmamış bunlara şiirlerinde yer vererek sonraki nesillere de edebi bir boyutla olayların aktarılmasını sağlamıştır. Türk toplumunda önemli yer edinen Âşık Veysel'in şiirlerinin, yaşamın kendisi olan Hayat Bilgisi dersine yansımalarının çok boyutlu (bilgi, beceri, değer, kazanım) incelenmesi önemli görülmektedir. Çünkü bu ders, bireylerin günlük yaşamlarıyla doğrudan bağlantılı öğrenimler edindiği, edinmiş olduğu öğrenimleri doğrudan hayatın içerisine aktarabilme becerilerini ve yaşama doğrudan aktarabilme yeterliliğini kazandığı, beceri kazanma eğitiminin verildiği en temel derslerden biridir. Ayrıca Hayat Bilgisi, kişilerin hayatlarının ilerleyen zamanlarında karşılaşacakları derslerin temelini oluşturmakla birlikte beceri öğretiminin diğer unsurlara nazaran daha fazla öne çıktığı bir ders olarak programda yer almaktadır (Yılmaz ve Göçen, 2019). Bu ders öğrencilerin, günlük yaşamda gereksinim duydukları temel bilgi, beceri, tutum ve değere sahip bireyler olmasını sağlamaktadır (Sönmez, 1997).

Hayat Bilgisi dersi kişilerin yaşamları boyunca kazanacakları bilgilere temel oluşturan bir derstir (Acat vd., 2005). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında birey, biyolojik, psikolojik, kültürel ve sosyal taraflarıyla ön plana çıkmaktadır (Öztürk, 2015). Kişilerin yaşamış oldukları çevreye sorgulayıcı bir anlayışla entegre olmalarının, yaşamla bağlantılı temel beceri ve alışkanlıkları gelişimsel durumlarına uygun bir şekilde öğrenmelerinin hedeflendiği Hayat Bilgisi dersi doğrudan doğruya yaşamla iç içe geçmiş bir ders olarak kabul görmektedir (Şimşek, 2013). Eğitim öğretim yaşamına yeni başlayan bireylerin toplum yaşamına uyum sağlamalarına ve yaşamda karşılaşılabilecekleri engellerle mücadele edebilmek için takip edebilecekleri yolları öğrenmelerine yardımcı olabilecek konumdaki hayat bilgisi dersi, öğrencinin kimliğinin oluşmaya başladığı bir dönemde önemli ipuçları sunan temel bir ders olarak görülmektedir (Aykaç, 2011).

Kişinin; problem çözebilme, öğrenim hayatında kazandıklarını gündelik yaşamına aktarabilme, analitik düşünebilme, mensubu olduğu topluma ve dünyaya zorlanmadan uyum sağlayabilme, bilinçli üretici ve tüketicisi olmayı başarabilme ve akıl yürütme becerilerini geliştirebilme özelliklerinin oluşumunda Hayat bilgisi dersinin çok fazla katkısının olduğu söylenebilmektedir (Güneş ve Demir, 2007). Hayat Bilgisi dersi bireylerin mensubu olduğu topluma uyumunu sağlayan, toplumda kabul edilen davranışları kazanmasına yardım eden ve toplumun kültürel, tarihi ve sosyal yapısını anlamasına yardımcı olan bir derstir (Bahçe, 2010). Hayat bilgisi dersinin kazanımlarını çocuk aile ortamında öğrenmeye başlamakta, okula başladığı zaman bu kazanımları pekiştirip uygulama fırsatı bulabilmektedir. Nitekim Bektaş (2007) da Hayat bilgisi dersinin çocukların doğal aile ortamlarında kazanmış oldukları gerçek yaşam bilgi ve becerileri, resmî öğrenmelerinin gerçekleştiği okulda aile içerisinde öğrendikleri ile ilişki kurabilme imkânı veren bir yapıya sahip olduğunu vurgulamaktadır.

Hayat bilgisi dersinin tanımı, amaçları ve özellikleri göz önüne alındığında Hayat Bilgisi gibi mihver bir derste temel yaşam becerilerini kazandırmaya dönük bir öğretim programının hazırlanması muhtemel bir durumdur. Bu bağlamda 2023 Hayat Bilgisi Dersi

Öğretim Programında temel yaşam becerilerinde; “araştırma, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma, değişim ve sürekliliği algılama, dengeli beslenme, doğayı koruma, girişimcilik, gözlem, iletişim, iş birliği, karar verme, kariyer bilinci geliştirme, kaynakların kullanımı, kendini koruma, kendini tanıma, kişisel bakım, kurallara uyma, mekânı algılama, millî ve kültürel değerleri tanıma, öz yönetim, sağlığını koruma, sorun çözme, sosyal katılım, zaman yönetimi” becerileri yer almaktadır (MEB, 2023). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı sadece akademik yönden başarılı öğrenciler değil aynı zamanda temel 10 kök değerimiz olan “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik” değerlerini kazanmış öğrenciler de yetiştirmeyi hedeflemektedir (MEB, 2023). Toplumumuzda millî ve manevi değerlerin öğretilmesinde ve aktarılmasında aracılık vazifesi yüklenen şahsiyetlerin derslerle ilişkilendirilmesi hem öğrencilerin bu değerleri edinmesinde farkındalık oluşturacağı hem de öğrencilerin edebî yönlerinin gelişimine katkı sunacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla sadece yaşadığı dönemde değil sonraki dönemlerde de toplumda yer edinen önemli şahsiyetlerin derslerle ilişkilendirilmesi önem arz etmektedir. Nitekim yapılan çalışmalarda da (Çakır ve İpek, 2023; Çandır, 2023; Dağtaşoğlu, 2015; Erdal, 2023; Gözgeç-Mutlu ve Aydoğdu-Atasoy, 2023; İlhan, 2022; Kaya ve Canbulat, 2018; Kurtoğlu, 2017; Öztürk, 2023; Turhan ve Kova, 2012; Yenen-Avcı, 2017) toplumda yer edinen sanatçıların ve eserlerinin farklı derslerin alanlarıyla bağlantılarının incelendiği görülmektedir.

Hayatın bilgisi (Tay, 2017) olarak ifade edilen ve içerisinde birçok bilgi, beceri, değer, yetkinlik, tutum ve davranış barındıran Hayat bilgisi dersinin, topluma mal olmuş önemli şairlerin, ozanların, âşıkların eserlerine de yansıdığı düşünülmektedir. Türk toplumunda çok önemli yer edinen, şiirleri ve hayatı birçok araştırmaya konu olan 20. yüzyılın en önemli ozanlarından sayılan Âşık Veysel Şatıroğlu’nun şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımalarının incelenmesi bu çalışmanın yapılma amacını ortaya koymaktadır. Alan yazında Âşık Veysel’le ilgili değerler (Çakır ve İpek 2023; Çandır, 2023; Öztürk, 2023), coğrafi işaretler (Gözgeç-Mutlu ve Aydoğdu-Atasoy, 2023), sözlü kültür (Dağtaşoğlu, 2015), edebiyat-toplum ilişkisi (Tek, 2016), ders kitabı inceleme (Erdal, 2023), çiçekler (Cereyan, 2023) ve nasihat (Doğan ve Azar, 2021) başlıklarına yönelik yapılan çalışmalar yer almaktadır. Hayat bilgisi dersiyle ilgili (Aktay ve Çetin, 2019; Batmaz, 2022; Karakuş, 2021; Karasu-Avcı ve Ketenoğlu-Kayabaşı, 2018; Yaşaroğlu, 2018) de birçok çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Ayrıca Kaya ve Canbulat’ın (2018) “Hayat Bilgisi Dersi Değerlerinin Öğretiminde Halk Ozanlarının Önemi: Neşet Ertaş Örneği” adlı çalışmada da Neşet Ertaş şiirleri değerler boyutuyla incelenmiştir. Ancak Âşık Veysel’in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımalarıyla ilgili yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Âşık Veysel’in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımalarının bilgi, temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutunda incelendiği bu çalışma hem alan yazına katkı sunması hem de bu alanda yapılacak çalışmalara ışık tutması bakımından önemlidir.

1. Araştırmanın Amacı

20. yüzyılın en önemli ozanlarından olan Âşık Veysel’in şiirlerinin 2023 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımalarının bilgi, temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutuyla incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorular cevaplanmıştır:

- Âşık Veysel’in şiirleri Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına bilgi boyutuyla nasıl yansımaktadır?

- Âşık Veysel'in şiirleri Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına temel yaşam becerileri boyutuyla nasıl yansımaktadır?
- Âşık Veysel'in şiirleri Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına kazanım boyutuyla nasıl yansımaktadır?
- Âşık Veysel'in şiirleri Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına kök değerler boyutuyla nasıl yansımaktadır?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Âşık Veysel'in şiirlerinin 2023 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımalarının bilgi, temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutuyla incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada doküman incelemesinden faydalanılmıştır. Doküman incelemesi birincil araştırma verileri kaynağı olarak çeşitli yazılı metin çalışmalarını toplayıp, gözden geçirip, sorgulayıp daha sonrasında analiz etme sürecidir (O'Leary, 2017). Ayrıca doküman incelemesi, araştırma konusuyla ilgili olarak başka kişi veya kurumlar tarafından yazılan, hazırlanan veya oluşturulan farklı yazı, belge ya da kalıntının toplanarak incelenmesidir (Seyidoğlu, 2016). Bu çalışmada da Âşık Veysel'in şiirlerinin 2023 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına bilgi, temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutuyla nasıl yansıdığı Âşık Veysel'in şiirleri ile Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı dokümanlarının incelenmesiyle tespit edilmiştir.

2.2. Veri Kaynakları

Bu çalışmanın veri kaynaklarını, Âşık Veysel'in 20 şiiri ile 2023 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı oluşturmaktadır. Çalışmaya dâhil edilen Âşık Veysel'in şiirleri, alan yazında farklı konularda (Cereyan, 2023; Çakır ve İpek 2023; Çandır, 2023; Doğan ve Azar, 2021; Gedik, 2020; Gözgeç-Mutlu ve Aydoğdu-Atasoy, 2023) çalışılan şiirler ile araştırmacılar tarafından bilinen ve tercih edilen şiirlerden seçilmiştir. Bu şiirler şunlardır: "Okul", "19 Mayıs'ta Parlayan Zafer", "Yurt Ürünleri", "Hastahane", "Hepimiz Bu Yurdun Evlatlarıyız", "Dünyanın En Zengin Aklını Gördüm", "Anam", "Dumlupınar Şehitleri", "Türlü Türlü Sada Verir", "Ağaçlar", "Kara Toprak", "Çiğdem Der ki", "Uzun İnce Bir Yoldayım", "Cumhuriyet Destanı", "Kulak Ver Sözüme Dinle Vatandaş", "Gel Birlik Kavmine Girelim Kardeş", "Senlik Benlik Nedir Bırak", "Ağlayalım Atatürk'e", "Beni Hor Görme Kardeşim", "Vatan Sevgisini İçten Duyanlar", "Orman Yurdun Temelidir" (Şatıroğlu, 2016; Kaya, 2011; Cereyan, 2023).

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Âşık Veysel şiirleri öncelikle bilgi, daha sonra 2023 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutuyla incelenmiştir. Veri analiz sürecinde ise hem betimsel hem de içerik analizinden yararlanılmıştır. Betimsel analiz, araştırma sürecinde kullanılan görüşme, gözlem veya belge vb. veri toplama araçlarında yer alan sorular temelinde yapılan analizdir (Ekiz, 2020). İçerik analizi ise birbirine benzer olan verilerin belli kategori, kavram ve tema doğrultusunda bir araya getirilmesiyle birlikte okuyucunun anlayabileceği şekilde organize edilerek yorumlanmasını esas alan analizdir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmanın amacında yer alan temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutuyla ilgili sorularda betimsel analiz, bilgi boyutuyla ilgili soruda ise içerik analizi kullanılmıştır.

Analiz sürecinde veriler toplanmış daha sonra araştırmacılar tarafından ayrıca analiz edilmiştir. Analiz sonrasında araştırmacılar arasında Miles ve Huberman (1994) güvenilirlik formülünden yararlanılmış, araştırmacılar arasındaki uyum %95 çıkmıştır. Uyum arasındaki farklılıklar ise araştırmacıların bir araya gelip tartışması ile ortak bir karara bağlanmıştır. Farklılıklara örnek olarak ise bilgi boyutunda yer alan “farklılıklara saygı” kodu, “toplumsal konular” kategorisi ile “diğer” kategorisi altında araştırmacılar tarafından farklı değerlendirilmiş olsa da araştırmacıların bir araya gelerek tartışması sonucunda “farklılıklara saygı” kodunun “toplumsal konular” teması altında değerlendirilmesine karar verilmiştir. Çalışma kapsamında ortaya çıkan veriler Âşık Veysel’in şiirlerinden yapılan doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Yapılan alıntılar Ş93K (9. şiirin 3. kıtası) veya Ş10 (10. şiirin tamamı) şeklinde kodlanmıştır.

3. Bulgular

Çalışmanın bu kısmında, Âşık Veysel’in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları bilgi, temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutlarıyla incelenmiş olup ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir.

Âşık Veysel’in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları bilgi boyutuyla incelenmiş olup ortaya çıkan bulgulara Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1: Âşık Veysel’in Şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına Yansımalarının Bilgi Boyutuna İlişkin Bulguları

Temalar	Kategoriler	Kodlar	Şiirler	Frekans (f)
Okulumuzda Hayat	Toplumsal konular	Okulun önemi	Ş1, Ş6	2
		Hastanenin topluma faydaları	Ş4	1
		Teknoloji	Ş6	1
		Farklılıklara saygı	Ş16	1
Ülkemizde Hayat	Millî ve manevi değerler	Kurtuluş savaşı süreci	Ş2	1
		Dumlupınar denizaltı vakası	Ş8	1
		Atatürk’ün ülkeye kazandırdıkları	Ş17	1
		Şehit olan atalarımız	Ş19	1
		Cumhuriyetin ilk yıllarında yaşanan olaylar	Ş13	1
		Yaratıcının vasıfları	Ş16	2
Sağlıklı Hayat	Yöresel ürünler	Amasya elması, Zile pekmezi, Sivas kıyması	Ş3	1
		Tokat bağı, Emlek yağı, Erzurum kaymağı	Ş3	1
		Konya buğdayı, Gaziantep çiğköftesi	Ş3	1
		Diyarbakır karpuzu	Ş3	1
		Dörtüyl portakalı, Maraş pirinci, Malatya dut zerdali	Ş3	1
		İzmir kuş üzümü, Kazova yaş üzümü	Ş3	1
		Kastamonu kendiri, Bursa ipeği, Edirne peyniri	Ş3	1
		Bafra tütünü	Ş3	1
		Adana pamuğu, Trabzon fındığı	Ş3	1
		Doğada Hayat	Doğanın önemi	Ağacın kullanım amaçları
Toprağın faydaları	Ş10			5
Orman	Ş20			1
Çiçek	Çiğdem		Ş11	1
	Lale		Ş11	1
	Sümbül		Ş11	1

Not: Bir şiirde birden fazla bilgi bulunmaktadır.

Tablo 1'e göre, Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları bilgi boyutuna göre incelendiğinde, şiirlerde en fazla (f=9) yöresel ürünler kategorisine, en az (f=4) çiçek kategorisine yönelik kodların yer aldığı görülmektedir. Ayrıca; toplumsal konular (f=5), millî ve manevi değerler (f=7) ve doğanın önemi (f=7) kategorilerine yönelik kodların da olduğu görülmektedir. Şiirlerden ortaya çıkan kodlar ve sonrasındaki kategoriler, 2023 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki ünite başlıklarıyla ilişkilendirilmiştir. "Okulumuzda Hayat", "Ülkemizde Hayat", "Sağlıklı Hayat" ve "Doğada Hayat" ünitelerine yönelik kod ve kategorilerin ortaya çıktığı görülmüştür. Âşık Veysel'in şiirlerinden yapılan alıntılardan bazıları şunlardır:

*"Amasya'nın elmasını,
Zile pekmez çalmasını,
Sivas'ın da kıymasını,
Yesem amma yesem amma."* (Ş32K - Sağlıklı Hayat, Yöresel Ürünler)

*"Orman yurdun temelidir,
Nesillerin evvelidir.
Her sanatın ilk eli'dir,
Ormandaki varlığa bak."* (Ş201K - Doğada Hayat, Doğanın Önemi)

Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları temel yaşam becerileri boyutuyla incelenmiş olup ortaya çıkan bulgulara Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2: Âşık Veysel'in Şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına Yansımalarının Temel Yaşam Becerileri Boyutuna İlişkin Bulguları

Temel yaşam becerileri	Şiirler	f
Gözlem	Ş3, Ş7, Ş9, Ş10, Ş11, Ş12, Ş14, Ş18, Ş19, Ş20	18
Millî ve kültürel değerleri tanıma	Ş2, Ş7, Ş13, Ş17, Ş19	10
Değişim ve sürekliliği algılama	Ş5, Ş6, Ş12, Ş14, Ş15, Ş20	8
Doğayı koruma	Ş9, Ş10, Ş20	5
Kaynakların kullanımı	Ş3, Ş9, Ş10, Ş20	5
İş birliği	Ş1, Ş5, Ş15	5
Kendini tanıma	Ş7, Ş12, Ş16, Ş18	4
Kurallara uyma	Ş14, Ş15, Ş16	3
Araştırma	Ş1, Ş5, Ş14	3
Mekânı algılama	Ş2, Ş3	3
Kariyer bilincini geliştirme	Ş1, Ş19	2
Kendini koruma	Ş5	1
Özyönetim	Ş5	1
Sorun çözme	Ş5	1
Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma	Ş6	1
Karar verme	Ş14	1
Girişimcilik	Ş19	1

Not: Bir şiirde birden fazla beceri bulunmaktadır.

Tablo 2'ye göre, Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları temel yaşam becerileri boyutuna göre incelendiğinde, şiirlerde en fazla (f=18) gözlem, en az (f=1) ise kendini koruma, özyönetim (f=1), sorun çözme (f=1), bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma (f=1), karar verme (f=1) ve girişimcilik (f=1) becerilerinin olduğu görülmüştür. Ayrıca bu şiirlerde Millî ve kültürel değerleri tanıma (f=10), değişim ve sürekliliği algılama (f=8), doğayı koruma (f=5), kaynakların kullanımı (f=5), iş birliği (f=5), kendini

tanıma (f=4), kurallara uyma (f=3), araştırma (f=3), mekânı algılama (f=3) ve kariyer bilincini geliştirme (f=2) temel yaşam becerilerinin de olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışma kapsamından incelenen Âşık Veysel şiirlerinde Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan 23 temel yaşam becerisinden 17'sine yer verildiği görülmüştür. Âşık Veysel'in şiirlerinden yapılan alıntılardan bazıları şunlardır:

“Yel değdikçe ince dallar ses verir.
Yeşil yaprak etrafına süs verir.
Aşılırsan meyvesini has verir.
Türlü türlü sada verir ağaçlar.” (Ş93K - Doğayı Koruma)

“Herkes ilim deryasında yüzüyor.
Çıkmış ayın çevresinde geziyor.
Yazık bize yollarımız uzuyor.
Hepimiz bu yurdun evlatlarıyız.” (Ş54K - Araştırma)

“Gemi olur, suda yüzer,
Uçak olur, gökte gezer,
Kalem, kağıt neler yazar,
Ormandaki varlığa bak.” (Ş2012K - Gözlem)

Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları kazanım boyutuyla incelenmiş olup ortaya çıkan bulgulara Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3: Âşık Veysel'in Şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına Yansımalarının Kazanım Boyutuna İlişkin Bulguları

Sınıf Düzeyi	Kazanımlar	Şiirler	f
3. sınıf	“HB.3.1.6. Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarını fark eder.”	Ş1, Ş6, Ş9	4
	“HB.3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.”	Ş2, Ş5, Ş14	4
	“HB.3.5.6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.”	Ş5, Ş15, Ş16	4
	“HB.3.5.8. Atatürk'ün kişilik özelliklerini araştırır.”	Ş2, Ş13, Ş17	4
	“HB.3.1.7. Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur.”	Ş1	1
	“HB.3.5.5. Ortak kullanım alanlarını ve araçları korur.”	Ş4	1
	“HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.”	Ş10	1
	Toplam		
2. sınıf	“HB.2.1.2. Bireysel farklılıklara saygı duyar.”	Ş18	3
	“HB.2.5.4. Millî gün ve bayramların önemini kavrar.”	Ş2, Ş13	2
	“HB.2.2.7. Yakın çevresindeki yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur.”	Ş4	1
	“HB.2.3.5. Sağlıkla ilgili hizmet veren kurumları ve meslekleri tanır.”	Ş4	1
	“HB.2.5.2. Türk bayrağının ve İstiklâl Marşı'nın vatani ve milleti için önemini fark eder.”	Ş19	1
	“HB.2.6.3. Yakın çevresindeki doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnekler verir.”	Ş10	1
Toplam			9
1. sınıf	“HB.1.1.16. Okulla ilgili olumlu duygu ve düşünceler geliştirir.”	Ş1, Ş6	2
	“HB.1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur.”	Ş10, Ş20	2
	“HB.1.1.13. Okulda iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.”	Ş1	1
	“HB.1.3.3. Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer.”	Ş3	1
	“HB.1.5.6. Millî gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur.”	Ş2	1
	“HB.1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler.”	Ş9	1
“HB.1.6.3. Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir.”	Ş9	1	

“HB.1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar.”	Ş9	1
Toplam		10

Not: Bir şiirde birden fazla kazanım bulunmaktadır.

Tablo 3’e göre, Âşık Veysel’in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları kazanım boyutuna göre incelendiğinde, şiirlerin en fazla (f=4) Hayat Bilgisi 3. sınıf; “HB.3.1.6. Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarının fark eder.”, “HB.3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.”, “HB.3.5.6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.” ve “HB.3.5.8. Atatürk’ün kişilik özelliklerini araştırır.” kazanımlarıyla ilişkili olduğu görülmektedir. Ayrıca Hayat Bilgisi 2. sınıfta; en fazla (f=3) “HB.2.1.2. Bireysel farklılıklara saygı duyar.” kazanımıyla, Hayat Bilgisi 1. sınıfta; en fazla (f=2) “HB.1.1.16. Okulla ilgili olumlu duygu ve düşünceler geliştirir.” ve “HB.1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur.” kazanımlarıyla ilişkili olduğu görülmektedir. Çalışma kapsamından incelenen Âşık Veysel şiirlerinde Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan 148 kazanımdan 3. sınıf seviyesinde yedi, 2. sınıf seviyesinde altı, 1. sınıf seviyesinde sekiz kazanımın yer aldığı görülmektedir. Âşık Veysel’in şiirlerinden yapılan alıntılardan bazıları şunlardır:

“Kanat takar gökyüzünde uçarsın.

Denizleri müdanasız geçersin.

Soğuşu yağmuru nasıl seçersin.

Rasathane kurmuş dedi ki okul.” (Ş64K – “HB.3.1.6. Okulun bireysel ve toplumsal katkılarını fark eder.”)

“Beni hor görme kardeşim,

Sen altınsın ben tunç muyum?

Aynı vardan var olmuşuz,

Sen gümüştün ben sac mıyım?” (Ş181K – “HB.2.1.2. Bireysel farklılıklara saygı duyar.”)

“İtimat edersen benim sözüme,

Gel birlik kavline girelim kardaş.

Birlik çok tatlıdır, benzer üzüme,

İçip şerbetini duralım kardaş.” (Ş151K – “HB.3.5.6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.”)

Âşık Veysel’in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları kök değerler boyutuyla incelenmiş olup ortaya çıkan bulgulara Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4: Âşık Veysel’in Şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına Yansımalarının Kök Değerler Boyutuna İlişkin Bulguları

Kök Değerler	Şiirler	f
Vatanseverlik	Ş2, Ş5, Ş7, Ş8, Ş13, Ş15, Ş16, Ş17, Ş19	19
Sevgi	Ş1, Ş3, Ş4, Ş7, Ş9, Ş10, Ş11, Ş16, Ş17, Ş20	14
Sorumluluk	Ş1, Ş2, Ş5, Ş6, Ş7, Ş14, Ş15, Ş16, Ş17, Ş19	14
Yardımsızlık	Ş4, Ş6	4
Saygı	Ş17, Ş18, Ş19	3
Sabır	Ş7	2
Dostluk	Ş10	2

Not: Bir şiirde birden fazla kök değer bulunmaktadır.

Tablo 4'e göre, Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları kök değerler boyutuna göre incelendiğinde, şiirlerde en fazla (f=19) vatanseverlik, en az (f=2) ise sabır ve dostluk kök değerlerinin olduğu görülmüştür. Ayrıca bu şiirlerde sevgi (f=14), sorumluluk (f=14), yardımseverlik (f=4) ve saygı (f=3) kök değerlerinin de olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışma kapsamında incelenen Âşık Veysel'in şiirlerinde Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki 10 kök değerden yedisine yer verildiği görülmüştür. Âşık Veysel'in şiirlerinden yapılan alıntılardan bazıları şunlardır:

*“Vatan sevgisini içten duyanlar,
Sıtkı ile çalışır benimseyerek.
Milletine ulusuna uyanlar,
Demez neme lazım neyime gerek.”* (Ş191K - Sorumluluk)

*“Dokuz ay koynunda gezdirdi beni.
Ne cefalar çekti ne etti Anam.
Acı tatlı zahmetime katlandı.
Uçurdu yuvadan yürüttü Anam.”* (Ş71K - Sabır)

*“Dost dost diye nicesine sarıldım.
Benim sâdık yârim kara topraktır.
Beyhude dolandım boşa yorulduğum.
Benim sâdık yârim kara topraktır.”* (Ş10 - Dostluk)

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Türk toplumunda önemli bir yere sahip olan ve hayatı birçok araştırmaya konu olan Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi dersinde kullanılması, öğrencilerin konuya ilişkin bilgiye ulaşmasını, temel yaşam becerilerini edinmesini veya değerleri kazanmasını sağlayarak dersin öğrenme-öğretme sürecine farklı bir boyut kazandırabilir. Ayrıca öğrencilerin şiirlerle birlikte öğrenme sürecinde yer alması dersin eğlenceli bir şekilde yürütülmesine katkı sunacağı düşünülmektedir. Kaya ve Canbulat'ın (2018) çalışmasında da Hayat bilgisi dersi değer öğretiminde Neşet Ertaş'ın şiirlerinin kullanılması amaçlanmış ve incelenen şiirlerde öz saygı, doğruluk, dürüstlük, vatanseverlik, saygı, sevgi, adalet, hoşgörü, sabır değerlerinin vurgulandığı görülmüştür. Aynı çalışmada ilkökul öğrencilerinin Neşet Ertaş dışında halk ozanları arasında en fazla tanıdıkları şahsiyetin Âşık Veysel olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi dersine bilgi, temel yaşam becerileri, kazanım ve kök değerler boyutuyla yansımaları incelenmiştir.

Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımaları bilgi boyutuyla en fazla yöresel ürünler kategorisine, en az ise çiçek kategorisine yönelik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca incelenen şiirlerin toplumsal konular, millî ve manevi değerler ve doğanın önemine yönelik olduğu görülmüştür. Şiirlerden ortaya çıkan kodlar ve sonrasındaki kategoriler, 2023 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki “Okulumuzda Hayat”, “Ülkemizde Hayat”, “Sağlıklı Hayat” ve “Doğada Hayat” üniteleriyle ilişkilendirilmiştir. Gözgeç-Mutlu ve Aydoğdu-Atasoy (2023) çalışmasında Veysel'in şiirinde geçen Amasya elması, Tokat Zile pekmezi, Sivas kıyması, Tokat asma / bağ yaprağı gibi ürünlerin farklı tarihlerde coğrafi işaretli ürün olarak tescillendiğini vurgulanmıştır. Günay (1993), çalışmasında Âşık Veysel'in “Vatan Sevgisini İçten Duyanlar” şiirinde şehit olan atalarımızı vurguladığı, “Ağlayalım Atatürk’e” şiirinde ise Atatürk'ün ülkeye kazandırdıkları üzerinde durduğu

görülmektedir. Yenen-Avcı (2017) de Âşık Veysel'in "Dünyanın En Zengin Aklını Gördüm" şiirinde çalışmanın bilgi boyutunda yer alan toplumsal konular kategorisindeki okulun önemi kodunda da vurgulanan okulun toplumumuz için ne kadar önemli olduğunun üstünde durduğu görülmektedir.

Çalışma kapsamında incelenen Âşık Veysel'in şiirlerinde Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan temel yaşam becerilerinden en fazla gözlem, en az ise kendini koruma, öz yönetim, sorun çözme, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma, karar verme ve girişimcilik becerilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca millî ve kültürel değerleri tanıma, değişim ve sürekliliği algılama, doğayı koruma, kaynakların kullanımı, iş birliği, kendini tanıma, kurallara uyma, araştırma, mekânı algılama ve kariyer bilincini geliştirme temel yaşam becerilerinin de incelenen Âşık Veysel şiirlerinde bulunduğu ortaya çıkmıştır. Âşık Veysel'in incelenen 20 şiirinde Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan 23 temel yaşam becerisinden 17'sine yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Gedik (2020), çalışmasında Âşık Veysel'in 158 şiirini içerik özellikleri açısından incelemiş ve Veysel'in şiirlerinde toplumsal konularla birlikte yaşamda karşılaşılan sıkıntıların anlatıldığı vurgulanmıştır. Kara ve Tören (2012) yapmış oldukları çalışmada Âşık Veysel'e ait "Kulak Ver Sözüme Dinle Vatandaş" şiirinde çağdaşlaşmanın değişim ve gelişmenin önemine vurgu yapıldığını belirterek hep ileriye gitmenin geriye bakmadan yol almanın önemi üzerinde durulmaktadır. Yiğitoğlu ve Sezer (2019) çalışmasında ormanların yararlarına ve ormanların ekolojik denge açısından önemine vurgu yaparak doğayı korumanın dünya açısından gerekli olduğunu belirtmektedir.

Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansması kazanım boyutuyla en fazla dört tane Hayat Bilgisi 3. sınıf kazanımlarıyla ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi dersi 2. sınıf kazanımlarından üç ve 1. sınıf kazanımlarından iki kazanımla ilişkilendirildiği bulunmuştur. Çalışma kapsamından incelenen Âşık Veysel şiirlerinde Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan 148 kazanımdan 3. sınıf seviyesinde yedi, 2. sınıf seviyesinde altı, 1. sınıf seviyesinde sekiz kazanım olmak üzere toplam 21 kazanıma ait ifadelerin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Irmak ve Yüce (2024) çalışmasında Âşık Veysel'e ait olan "Hepimiz Bu Yurdun Evlatlarıyız" şiirinde Millî birlik ve beraberliğin önemini vurguladığını, bütün herkesi tek bayrak altında birleşmeye çağrı yaptığını belirtmektedir. Doğan ve Azar (2021), çalışmasında Veysel'in "Okul" adlı şiirinde tarım ve teknolojiye gelişmelerin eğitimle ilişkili olduğunu, eğitimin ise okulda gerçekleştiğini bu sayede okulun bireye ve topluma faydalarını vurgulamaktadır.

Âşık Veysel'in şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansması kök değerler boyutuyla en fazla vatanseverlik, en az ise sabır ve dostluk kök değerlerine yönelik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu şiirlerde sevgi, sorumluluk, yardımseverlik ve saygı kök değerlerine yönelik ifadelerin de olduğu görülmüştür. Çalışma kapsamında incelenen Âşık Veysel'in şiirlerinde Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki 10 kök değerden yedisine yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Gürçay (2016), çalışmasında Âşık Veysel'e ait olan "Senlik Benlik Nedir Bırak" şiirinde bütün insanların kardeş olduğu, mezhepsel ve siyasi ayrışmaların zararlı olduğu ve insanların birbirlerinin farklılıklarına saygı duyması gerektiğini belirterek saygı değerine vurgu yapmakta olduğu görülmektedir. İlhan (2022), çalışmasında insana ait bir özellik olan sevgi ve merhametin toprağa aktarılarak kişileştirme yapıldığı insan ve toprak arasındaki dostluğun toprak üzerine yazılan bir şiirle ifade edildiğini belirtmektedir. Kurtoğlu

(2017) çalışmasında incelediği 158 manzumede en çok işlenen değer in sevgi olduğunu ifade etmektedir. Sevgi değerinin toplam 82 dörtlükte yer aldığını vurgulamaktadır.

5. Öneriler

- Bu çalışma kapsamında Âşık Veysel'in sadece 20 şiiri incelenmiş olup tüm şiirlerinin incelenmesi önerilebilir.
- 20. yüzyılın önemli ozanlarından olan Âşık Veysel'in şiirlerine veya hayatına, ilkokulda hayatın bilgisi olan Hayat Bilgisi dersinde daha fazla yer verilmesi önerilebilir.
- Âşık Veysel gibi toplumda iz bırakan diğer şairlerin de şiirlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına yansımalarının incelenmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Acat, B., Anılan, H., Girmen, P. ve Anagün, Ş. (2005). Öğretmen adaylarının ilköğretim hayat bilgisi programında yer alan becerilere sahip olma düzeylerine ilişkin görüşleri. *Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu*, 14-16 Kasım 2005, Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri, s. 394-405.
- Aktay, S. ve Çetin, H. S. (2019). 2015, 2017 ve 2018 Hayat bilgisi dersi öğretim programları. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(Özel Sayı), 577-600.
- Alptekin, A. B. (2023). *Âşık Veysel*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yay.
- Artun, E. (2011). *Âşıklık geleneği ve âşık edebiyatı edebiyat tarihi / metinler*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Aykaç, N. (2011). Hayat bilgisi dersi öğretim programında kullanılan yöntem ve tekniklerin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Sinop ili örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 113-126.
- Bahçe, A. (2010). *Hayat bilgisi öğretiminde değerlerin kazandırılma düzeylerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Batmaz, O. (2022). Sınıf öğretmenlerinin gözüyle hayat bilgisi dersi. Songül Karabatak (Ed.), *Eğitim & Bilim 2022-III* (s. 167-188). Efeakademi Yayınları.
- Bektaş, M. (2007). Hayat bilgisi dersinde ailelerin çoklu zekâ kuramı hakkında bilgilendirilme biçimlerinin öğrencilerin proje başarıları ve tutumlarına etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 5(14), 9-28.
- Binyazar, A. (1971). *Uzun ince bir yolda Âşık Veysel; hayatı, sanatı, eserleri üzerine bir inceleme*. İstanbul: Tel Yayınları.
- Cereyan, S. (2023). Âşık Veysel'in "Çiğdem Der ki" şiirinde çiçekler: çiğdem, lale, sümbül ve nevrüz. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, (Âşık Veysel Hatırasına Gelenek ve Edebiyat Özel Sayısı), 240-251.
- Çakır, R. ve İpek, Z. (2023). Âşık Veysel'in şiirlerinde geçen toplumsal ve ulusal değerlerin işlenişi. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, (Âşık Veysel Hatırasına Gelenek ve Edebiyat Özel Sayısı), 128-145.
- Çandır, M. (2023). Manevi değerlerimizin Âşık Veysel'in şiirlerine yansımaları. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, (Âşık Veysel Hatırasına Gelenek ve Edebiyat Özel Sayısı), 252-275.

- Dağtaşıoğlu, A. E. (2015). Sözlü kültür ve Âşık Veysel. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 171-194.
- Doğan, F. ve Azar, B. (2021). Âşık Veysel'in şiirlerinde nasihat. *Journal of History School*, 54(LIV), 3460-3486.
- Ekiz, D. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları
- Erdal, K. (2023). MEB ders kitaplarında yer alan Âşık Veysel Şatiroğlu'na ait metinler üzerine bir inceleme. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi, (Âşık Veysel Hatırasına Gelenek ve Edebiyat Özel Sayısı)*, 48-60.
- Gedik, S. (2020). Âşık Veysel'in şiirlerinde vefa. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 2(3), 193-212.
- Gözgeç-Mutlu, H. ve Aydoğdu-Atasoy, Ö. (2023). Âşık Veysel'in yurt ürünleri şiirinin coğrafi işaretler açısından incelenmesi. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi Âşık Veysel hatırasına gelenek ve edebiyat özel sayısı*, 276-297.
- Günay, U. (1993). Âşık Veysel ve âşık tarzı şiir geleneği. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 10(1), 21-42.
- Güneş, T. ve Demir, S. (2007). İlköğretim müfredatındaki hayat bilgisi derslerinin, öğrencileri fen öğrenmeye hazırlamadaki etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 169-180.
- Gürçay, S. (2016). Âşık Veysel'in "Senlik Benlik Nedir Bırak" şiiri yolojik eleştiri edebiyat kuramı açısından incelenmesi. *Aydın İnsan ve Toplum Dergisi*, 2(3), 1-20.
- Irmak, Y. ve Yüce, L. (2024). Âşık Veysel'in şiirlerinde millî ve evrensel konular. *Küllüye*, 5(1), 152-168.
- İlhan, C. (2022). İmgesel açılımlarla Âşık Veysel'in Kara Toprak şiirine mitsel bir bakış açısı. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 248-260.
- Kara, R. ve Tören, A. (2011). Âşık Veysel'in şiirlerinde eğitim. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (46), 127-143.
- Karakuş, C. (2021). İlkokul Hayat Bilgisi programı (2018) kazanımlarının yaşam becerileri yönünden incelenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 1-25.
- Karasu-Avcı, E. ve Ketenoğlu-Kayabaşı, Z. E. (2018). Hayat bilgisi dersi öğretim programlarının amaçlarındaki değerlerin içerik analizi (1936-2018). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(35), 27-56.
- Kaya, G. ve Canbulat, T. (2018). Hayat bilgisi dersi değerlerinin öğretiminde halk ozanlarının önemi: Neşet Ertaş örneği. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (14), 147-159.
- Kurtoğlu, F. S. (2017). Âşık Veysel'in şiirlerini değerler eğitimi açısından okumak. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, (83), 101-123.
- Macit, M. (2005). *Divan şiirinde âhenk unsurları*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2023). *Hayat Bilgisi dersi öğretim programı (ilkokul 1, 2 ve 3. sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- O'Leary, Z. (2017). *The essential guide to doing your research project*. SAGE Publications Inc.
- Oğuzcan, Ü. Y. (1991). *Âşık Veysel dostlar beni hatırlasın: Bütün şiirleri, sanatı, hayatı*. İstanbul: Özgür Yayın-Dağıtım.
- Öztürk, E. C. (2023). Âşık Veysel'in şiirlerinde irfan ve tasavvuf. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi (Âşık Veysel Hatırasına Gelenek ve Edebiyat Özel Sayısı)*, 168-190.

- Öztürk, T. (2015). Öğrencilerin Hayat Bilgisi dersi öğretim programındaki temel becerileri kazanmalarına yönelik öğretmen görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 271-292.
- Qedimbeyli, M. (2022). Aşık Veysel'in yaratıcılığında estetik güzellik, vatancılık ve işçi eğitimi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (11), 304-311.
- Seyidoğlu, H. (2016). *Bilimsel araştırma ve yazma el kitabı*. İstanbul: Güzem Can Yayınları.
- Sönmez, V. (1997). *Hayat bilgisi öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahhüseyinoğlu, H. N. (2015). *Köylünün güneşi*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Şatıroğlu, A. V. (2016). *Dostlar beni hatırlasın (18. baskı)*. İstanbul: İnkılap Yayınları.
- Şimşek, N. (2013). Hayat Bilgisinde kişisel nitelik (değer) öğretimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(1), 1325-1346.
- Taşpınar, K. (2023). Âşık Veysel'in uluslaşma sürecine katkısını etnopedagojik ve etnoandragojik açıdan değerlendirmek. *Uluslararası Etnopedagoji Dergisi*, 3(1), 18-48.
- Tay, B. (Edt.) (2017). *Etkinlik örnekleriyle hayat bilgisi öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Tek, R. (2016). Edebiyat-toplum ilişkisi bağlamında Âşık Veysel'in şiir dünyası. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (40), 327-350.
- Turhan, M., ve Kova, Ö. (2012). Değerler eğitimi açısından Türk halk müziği ve halk ozanları: Neşet Ertaş, Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel ve Özay Gönülüm bağlamında bir inceleme. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 3(6), 117-128.
- Yaşaroğlu, C. (2018). Öğretim programlarında değerler: Hayat bilgisi dersi örneği. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(5), 725-733.
- Yenen-Avcı, Y. (2017). Temaların öğretiminde şiir dilinden yararlanma: Âşık Veysel örneği. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(4), 2711-2740.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, C. (2018). *Âşık Veysel - biyografi*. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Yıldız, A. (2018). *Âşık Veysel*. İstanbul: Ketebe Yayınları.
- Yılmaz, F., ve Göçen, S. (2019). Hayat bilgisi öğretimine ilişkin yapılan araştırmalara yönelik bir inceleme. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 79-86.
- Yiğitoğlu, M., ve Sezer, M. A. (2019). Âşık Veysel'in şiirlerine ekoleştirme bağlamında bir yaklaşım. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 568-579.

Extended Abstract

Poetry is a style of expression in which the possibilities of language are used at the highest level. The poet, whose material is language, has to explore all the possibilities of language to the fullest in order to express the feelings and thoughts filtered through his imagination in the most beautiful way. Based on this definition, we can see poem as the most magical and touching dance of language. Poem is a work of art in which letters turn into a melodic rhythm and accompany the tunes of the heart. Poem is the touch of a language to the hearts where emotions and thoughts are expressed in the purest and most elegant form (Macit, 2005; Cereyan, 2023). Life sciences course, which is one of the basic courses where individuals acquire learning directly related to their daily lives, gain the competence to directly transfer it to life, and provide skill training, is included in the 1st, 2nd and 3rd grades of primary school. Life sciences is included in the program as a course in which skill teaching comes to the fore, while it forms the basis for the courses that individuals will encounter in later periods (Yılmaz and Göçen, 2019). It is thought that the life science course, which is expressed as the knowledge of life (Tay, 2017) and includes many knowledge, skills, values, competence, attitudes and behaviors, is also reflected in the works of important

poets, bards and minstrels who have become a part of society. Examining the reflection of the poems of Âşık Veysel Şatıroğlu, one of the most important poets of the 20th century, who has a very important place in our society and whose poems and life are the subject of many studies, in the Life Sciences Course Curriculum reveals the purpose of this study.

Document analysis was used in this study to examine the reflections of Âşık Veysel's poems on the 2023 Life Sciences Course Curriculum in terms of knowledge, basic life skills, attainment and root values. Document review is the collection, review, interrogation, and analysis of various forms of written text as a primary source of research data (O'Leary, 2017). The data sources of this study are Âşık Veysel's poems and the 2023 Life Sciences Course Curriculum. Data were collected within the framework of questions determined in line with the purpose of the research. Âşık Veysel's poems were first examined in terms of knowledge, then basic life skills, achievements and root values in the 2023 Life Sciences Course Curriculum. During the data analysis process, both descriptive and content analysis were used. Descriptive analysis was used for the questions related to the basic life skills, acquisition and root values dimension, which are included in the purpose of this study, and content analysis was used for the question regarding the knowledge dimension. It has been concluded that the reflection of Âşık Veysel's poems in the Life Sciences Course Curriculum is most directed towards the local products category and least towards the flower category in terms of knowledge dimension. In addition, it was seen that the poems examined were about social issues, national and spiritual values and the importance of nature. Gözgeç-Mutlu and Aydoğdu-Atasoy (2023) emphasized in their study that products such as Amasya apple, Tokat Zile molasses, Sivas minced meat, Tokat vine/vine leaves mentioned in Veysel's poem were registered as geographically indicated products on different dates. It was concluded that in Âşık Veysel's poems examined within the scope of the study, the basic life skills in the Life Sciences Course Curriculum were observation the most, and self-protection, self-management, problem solving, using information and communication technologies, decision-making and entrepreneurship skills were the least. In their study, Kara and Tören (2012) emphasize the importance of modernization, change and development in Âşık Veysel's poem "Listen to My Word, Citizen" and emphasize the importance of always moving forward and moving forward without looking back. It has been concluded that the reflection of Âşık Veysel's poems in the Life Sciences Course Curriculum is related to the outcome dimension with at most four life sciences 3rd grade achievements. In their study, Doğan and Azar (2021) emphasize that in Veysel's poem "School", developments in agriculture and technology are related to education, and education takes place in school, thus the benefits of school to the individual and society. It has been concluded that the reflection of Âşık Veysel's poems in the Life Sciences Course Curriculum is mostly directed towards the root values of patriotism and least towards the root values of patience and friendship. İlhan (2022) states in his study that love and compassion, which are human characteristics, are personified by transferring them to the soil, and the friendship between humans and the soil is expressed through a poem written on the soil.